

Austrijos seniūnijose netrūksta pramonės ir linksmybių

2014 m. kovo 15 d.
Regina MUSNECKIENĖ
[Spausdinti komentarus \(1\)](#)

Kalnuotoje Austrijos Kernteno žemėje kiekviena seniūnija turi bent po dvi stambesnes pramonės įmones ir pati finansuoja švietimo bei kitas biudžetines įstaigas, prižiūri kelius.

Ūkininkai turi svečių namus ar kokį kitą papildomą verslą. Profesinio rengimo centre yra bravoras, moksleiviai mokosi gaminti naminių obuolių degtinę.

Tokius įspūdžius „Kelmės kraštui“ papasakojo neseniai su rajono seniūnų, verslininkų ir ūkininkų delegacija Austrijoje viešėjęs Šaukėnų seniūnas Algimantas Šukys. Kelmiškių ir Austrijos Sankt Veit an der Glan rajono bendradarbiavimu rūpinasi buvusi kelmiškė, dabar Austrijoje gyvenanti Aldona Biedermann.

reginamus@skrastas.lt

Draugauja jau šešeri metai

Šaukėnų seniūnas Algimantas Šukys jau penktą kartą viešėjo Austrijoje, Kernteno žemėje. Seniūnija šešerius metus bendradarbiauja su Weitensfeldo seniūnija.

Šiuo metu bendradarbiavimas išsiplėtė. Partnerius Austrijoje tame pačiame Sankt Veit an der Glan rajone rado ir Tytuvėnų bei Liolių seniūnijos. Šių seniūnijų seniūnai Romas Čerkauskas ir Vytautas Mikalauskas bei rajono meras Vaclovas Andrulis, grupė ūkininkų ir verslininkų buvo neseniai pakviesti pasisvečiuoti ir pasisemti patirties Austrijoje.

Bendradarbiavimas prasidėjo, susidraugavus ir pradėjus rengti bendrus projektus Vidsodžio ir Weitensfeldo mokykloms.

Šioje kelias dienas trukusioje kelionėje darbotvarkė buvo labai įtempta. Vyko susitikimas Weitensfeldo seniūnijoje, kur aptarti ateities bendradarbiavimo planai. Dalyvauta Šv. Mišiose, kurias aukojo ir šaukėniškis kunigas Arūnas Jankauskas. Lankytasi medžio industrijos firmoje Treibache, alaus darykloje Hirt, firmoje Hobas Rohre Kleine, Althofen flekstroniko firmoje bei šio miestelio profesinėje mokykloje, pas šešis ūkininkus ir ūkininkų turguje, diskutuota apie bendruomenių kooperaciją.

Seniūnijos – labai savarankiškos

Kaip pasakojo Šaukėnų seniūnas Algimantas Šukys, Sankt Veit an der Glan rajone yra apie 60 tūkstančių gyventojų ir 20 seniūnijų. Seniūnijos – nedidelės, apie pora tūkstančių gyventojų. Rajono centre gyvena apie 12 tūkstančių žmonių. Pavyzdžiui, su šaukėniškiais bendraujanti Weitensfeldo seniūnija yra mažesnė už Šaukėnų seniūniją: Weitensfelde – 1600, Šaukėnų seniūnijoje – 2400 gyventojų.

Tačiau kiekviena seniūnija ten pati tvarko savo biudžetą. Finansuoja savo įstaigų veiklą, prižiūri kelius, tenkina kitus socialinius poreikius. Pavyzdžiui, Gurk seniūnijos, su kuria bendradarbiauja lioliškiai, metų biudžetas siekia 3 milijonus litų. Biudžeto pagrindą sudaro savų ūkininkų ir verslininkų sumokėti mokesčiai.

O mokesčių surinkti ten pavyksta, nes kiekvienoje nors ir nedidelėje seniūnijoje yra bent po dvi stambesnes gamyklas. Pavyzdžiui, viena gamykla užsiima medžio apdirbimu, gamina statybines plokštes. Joje turi darbo 250 žmonių. Kitoje gamykloje iš stiklo pluošto gaminami vamzdžiai.

Kelmiškiai lankėsi alaus darykloje. Čia verslas perduodamas iš kartos į kartą. Tik saviems perduodamos ir šeimos verslo paslaptys bei receptūros.

Seniūnai renkami tiesiogiai. Renkamas tas, kuris turi savo verslą. Pavyzdžiui Weitensfeldo seniūnas turi karvių fermą.

Kaimeliuose klesti smulkusis verslas. Pavyzdžiui, miestelyje 500 gyventojų, tačiau čia yra viešbutis, kavinė, baras, net mini viešbutukas medyje.

Žemė – brangi ir branginama

Rajono delegacija aplankė keletą ūkių. Kernteno kraštas – vienas iš gražiausių Austrijoje. Vietovės kalnuotos. Nemažai miškų. Todėl žemės ūkiui čia sudėtingos sąlygos. Žemė – gana brangi, iki 30 tūkstančių eurų už hektarą.

Vienas stambiausių aplankytų ūkių valdo 800 hektarų žemės. Ją dirba modernia technika. Todėl darbininkų nesamdo. Dirba trys šeimos nariai.

250 galvijų fermą turintis ūkininkas išsiverčia su 100 hektarų žemės. Ferma įrengta taip pat moderniai. Samdomų darbuotojų nedaug.

Žemė dažniausia perduodama iš kartos į kartą kaip didžiausias turtas.

Šalia žemdirbystės ir gyvulininkystės ūkininkai, paprastai, plėtoja papildomą verslą.

Dauguma turi svečių namus, kuriuose apsistoja turistai. Nakvynė svečių namuose kainuoja apie 30 eurų vienam žmogui. Turistams ūkininkai be didesnių apribojimų gali tiekti savo ūkio produkciją. Nereikia net kasos aparato.

Svečius ūkininkai gali vaišinti ir pačių išvaryta mėtine, obuolių ar kriaušių degtine. Jos savo ir svečių poreikiams gali pasigaminti ne daugiau kaip 50 litrų. Mokesčio dydis priklauso nuo to, kokio stiprumo degtinę gamina.

Savo bravorą turi net profesinio rengimo centras. Būsimieji žemės ūkio darbininkai taip pat mokomi gaminti naminę degtinę.

Be to, ūkininkai pasiūlo ir pramogų, pavyzdžiui, pajodinėti, pažvejoti.

Tačiau šiuo metu rajone sumažėjo pajamos iš turizmo, nes atsirado geresnių kurortų.

Patys perdirba žemės ūkio produkciją

Dažnas gyvulininkyste besiverčiantis ūkininkas dar turi įsirengęs ir skerdyklėlę. Pavyzdžiui, kiaulių ūkio šeimininkas savo skerdyklėlėje skerdzia kiaules ir daro dešras, kurias perka vietos gyventojai. Parduotuvėlės įrengtos labai paprastai. Vienintelis reikalavimas, kad būtų šaldytuvas.

Vietos ūkininkai tiekia savo pieną, sūrius, savos gamybos jogurtus, dešras ir kitą produkciją į seniūnijos mokyklas, darželius, parduotuves.

Kelmiškiai lankėsi kooperatyve, kurį prieš 17 metų įkūrė 12 ūkininkų. Tai pieno perdirbimo įmonė, gaminanti sūrius, jogurtus, pieną ir kitus pieno produktus, kuriuos tiekia mokykloms, vietos parduotuvėms.

Žaliavą naudoja ne vien iš savų ūkių. Superka ir iš kitų ūkininkų. Moka brangiau negu didžiosios pieno perdirbimo įmonės. Tačiau ir jų produkcija taip pat brangesnė.

Bet vietos gyventojai mieliau ją perka iš vietos parduotuvėlių negu iš didžiųjų prekybos tinklų.

Palaikyti vietos verslininką – austrų garbės reikalas. Pavyzdžiui, ūkininkas gali važiuoti montuoti padangų už 40 kilometrų, nors servisas yra ir arčiau – už 20 kilometrų. O važiuoja būtent į tą servisą todėl, kad serviso savininkas perka ūkininko dešras.

Išgyventi padeda papildomi verslai

Be savos produkcijos perdirbimo ūkininkai turi ir kitų papildomų verslų.

Pavyzdžiui, vienas aplankytas ūkininkas kasdien paskerdzia po vieną jautį. Tiek skerdienos jis gali išprekiauti arba sunaudoti perdirbimui. Be to, šis ūkininkas presuoja šiaudus.

Aplankytas pieno ūkio šeimininkas turi ir sūrių cechą. Jo sūrius perka vietiniai ir aplinkinių kaimų gyventojai. Ūkininkas apsiskaičiuoja, kiek galės parduoti sūrių. Atliekamą pieną parduoda.

Vienas aplankytas ūkininkas anksčiau turėjo karvių fermą. Bet tokio ūkio atsisakė. Įkūrė žirgyną. Čia laiko ne tik savo, bet ir miestiečių žirgus. Už mokestį juos šeria, prižiūri, išjodinėja. Miestietis į kaimą atvažiuoja laisvalaikiu, pasidžiaugia savo žirgu ir vėl palieka jį žirgyno šeimininko globai.

Viena jauna šeima, turinti karvių fermą, dar prekiauja ir laižoma druska. Tai papildomas šeimos verslas.

Kelmiškių aplankyti ūkininkai dauguma jauni. Amžiaus vidurkis – apie 40 metų. Austrai taip pat kelia problemą, jog jauni žmonės nenori likti kaime.

Gyvenimui ruošia nuo vaikystės

Austrai nuo pat mažens vaikus rengia gyvenimui ir darbui. Profesinio rengimo centrai taip pat neapsiriboja teorija. Profesijos mokykla turi savo skerdyklą, rūkyklą. Mokyklos ūkio produkcija naudojama moksleivių maitinimui.

Profesijos besimokantys moksleiviai už gyvenimą ir maistą moka apie 300 eurų per mėnesį.

Daugelį dalykų profesinės mokyklos mokiniai daro savo tėvų ūkiams. Pavyzdžiui, būsimieji suvirintojai gamina traktoriaus detales konkrečiam vieno mokinio ūkiui.

Pjūklininko specialybės besimokantys keturiolikmečiai jau pjauna mišką kurio nors moksleivio tėvui.

Arūno JANKAUSKO nuotr.

Išgyventi padeda papildomi verslai

Be savos produkcijos perdirbimo ūkininkai turi ir kitų papildomų verslų.

Pavyzdžiui, vienas aplankytas ūkininkas kasdien paskerdžia po vieną jautį. Tiek skerdienos jis gali išprekiauti arba sunaudoti perdirbimui. Be to, šis ūkininkas presuoja šiaudus.

Aplankytas pieno ūkio šeimininkas turi ir sūrių cechą. Jo sūrius perka vietiniai ir aplinkinių kaimų gyventojai. Ūkininkas apsiskaičiuoja, kiek galės parduoti sūrių. Atliekamą pieną parduoda.

EKSKURSIJA: Nors darbotvarkė buvo gana įtempta, kelmiškiai Austrijoje nemažai pamatė.

DOVANOS: Kelmės rajono meras Vaclovas Andrulis per priėmimą įteikė dovanų Sankt Veit an der Glan rajono meri Klaudivjai Egger.

[Autorės nuotr.](#)

DRAUGYSTĖ: Šaukėnų seniūnas Algimantas Šukys Austrijoje viešėjo jau penktą kartą. Jo vadovaujama seniūnija su Austrijos Weitensfeldo seniūnija bendrauja nuo 2007 – ujų.